

Stortingets utredningsseksjon

Til: (...)

Dato: 04.08.2023

Utredet: (...)

Oppdragsnr: 2023223

Krav til QR-koder på fakturaer i andre land

OPPDRAG

Vi har fått et innspill om å ha QR-koder på fakturaer for å gjøre det enklere å spore og motivere til å betale hvitt. Det brukes i Portugal, men muligens også i Slovakia og Spania. Det gjøres også et lotteri blant alle som betaler har vi blitt fortalt. Vi skulle gjerne hatt mer informasjon om hvordan denne ordningen fungerer i praksis, og gjerne om tiltaket har hatt de resultatene myndighetene ønsket.

SAMMENDRAG

Av de fem spurte landene opplyser tre land at de har krav om QR-kode på fakturaer. I tillegg har Spania vedtatt krav om QR-kode som trer i kraft 1. januar 2024. Estland opplyser at de ikke har slikt krav.

Landene oppgir ulike formål bak kravet om QR-kode. Spania, Portugal og Slovakia opplyser blant annet om at kravet skal bidra til bekjempelse av skatteunndragelse. Sveits vektlegger i sitt svar effektivitetshensyn og opplyser at formålet med kravet er økt standardisering og harmonisering av transaksjoner.

Landene melder om positive erfaringer av kravet om QR-kode. Siden kravet er relativt nylig innført i alle landene, er erfaringene med systemet begrenset.

INNHOOLD

1.1	Innledning.....	2
1.2	Spania.....	2
1.3	Portugal	3
1.4	Slovakia	4
1.5	Sveits	5
1.6	Estland.....	6

Krav om QR-kode på faktura i ulike land

1.1 Innledning

Via ECPRD-nettverket stilte vi spørsmål om krav til QR-kode i fakturaer til våre kollegaer i følgende lands parlamenter: Spania, Portugal, Slovakia, Sveits og Estland. Vi mottok svar fra samtlige.

Konkret spurte vi om disse landene har et krav om QR-kode, hvilke aktører kravet i så fall gjelder for, hvordan ordningen fungerer i praksis, hva det rettslige grunnlaget for reguleringen er, hva som er formålet bak kravet og erfaringen med ordningen. Nedenfor omtales svarene vi mottok.

1.2 Spania

Utredningstjenesten ved det spanske parlament opplyser at parlamentet i 2021 vedtok en lov med betydelige endringer for faktureringsprogramvarene. I svaret oppgir utredningstjenesten at fra 1. januar 2024 må alle fakturaer ha QR-kode.

Nærmere regler om kravet til QR-kode og krav til faktureringsprogramvarer gis i kongelig resolusjon.¹ [Utkast til kongelig resolusjon](#) ble publisert i februar 2022. Svaret fra utredningstjenesten ved det spanske parlamentet tar utgangspunkt i forslaget, men de påpeker at forslaget ikke er endelig.

Hvilke aktører gjelder kravet for?

Reguleringen vil, slik den lyder i utkastet, omfatte alle aktører som utøver økonomisk aktivitet.²

Hvordan fungerer ordningen med QR-koder i praksis?

Mottakere av fakturaer vil kunne skanne QR-koden ved å bruke mobilapplikasjonen utgitt av skattemyndighetene eller en programvare som oppfyller reguleringens krav. Skanning av koden er frivillig.

Ved å skanne koden rapporteres informasjonen om fakturaen til skattemyndighetene. QR-koden er koblet sammen med den underliggende fakturaen. Skanning av koden sikrer fakturaens sporbarhet, hindrer falske fakturaer og forenkler etterfølgende kontroll dersom skattemyndighetene oppdager uregelmessigheter.

Skattemyndighetene vil utarbeide en regulering som etablerer standarder for fakturaer og krav til faktureringsprogramvarer. Implementering av QR-kode erstatter ikke de øvrige kravene om opplysninger på fakturaen.

¹ Kongelig resolusjon gis av den utøvende makt i kraft av parlamentets delegasjonshjemmel, og kan sammenlignes med bruken av forskrift i Norge.

² Spanias utredningstjeneste opplyser følgende om virkeområdet: "The regulations will apply to all corporate income taxpayers, personal income taxpayers who carry out economic activities, non-resident income taxpayers who obtain income through a permanent establishment and entities under the income attribution system that carry out economic activities."

Utredningstjenesten opplyser at den foreslåtte reguleringen vil ha en tilsvarende funksjon som systemet «TicketBAI», som er innført i Baskerland.³

Hva er det rettslige grunnlaget for reguleringen?

Det rettslige grunnlaget for kravet er [lov 11/2021 om tiltak for å forhindre og bekjempe skattesvindel som gjennomfører EU direktiv 2016/1164](#).⁴ Nærmere regulering er foreslått i den nevnte [kongelig resolusjonen](#).

Hva er formålet med reguleringen?

Formålet med reguleringen er blant annet å motvirke skattesvindel. Tekniske krav og spesifikasjoner sikrer transaksjoners integritet, etterprøvnbarhet og sporbarhet. Systemet hindrer falske transaksjoner, sikrer etterlevelse av skatteregelverket og effektiviserer skattemyndighetenes arbeid.

Hvordan er erfaring med ordningen, har formålet blitt oppnådd?

Kravet om QR-kode på fakturaer trer i kraft 1. januar 2024. Det spanske parlamentet kan derfor ikke opplyse om erfaringer med systemet og kravet.

1.3 Portugal

Portugal vedtok i 2019 en lov som konsoliderte og moderniserte regulering av faktura. Etter vedtakelse av loven skal fakturaer og andre skatterelevante dokumenter merkes med QR-kode.

Hvilke aktører gjelder kravet for?

Kravet om QR-kode gjelder for alle virksomheter hvis forpliktelse til å utstede fakturaer er underlagt reglene i nasjonal rett og som er forpliktet til å benytte programvare sertifisert av skattemyndighetene.

Hvordan fungerer ordningen med QR-koder i praksis?

QR-koden inneholder informasjon om betalingen og kan skannes av mottakeren. Utredningstjenesten i det portugisiske parlamentet opplyser at QR-koden gjør det enklere å innrapportere fakturaer som gir rett til skattefradrag, også når fakturaen mangler mottakerens skatteidentifikasjonsnummer. QR-koden åpner for økt bruk av faktureringsprogramvare og digitalt arkiv for regnskapsdokumenter, som gir reduserte kostnader og økt digitalisering.

³ Vi har funnet omtale «TicketBAI»-systemet på følgende nettsider: <https://edicomgroup.com/blog/ticket-bai-spain-new-invoicing-and-tax-compliance-system> og <https://www.voxelgroup.net/blog/en/ticketbai-most-frequently-asked-questions/>.

⁴ EU direktiv 2016/1164 gir regler om tiltak mot skatteunndragelse som direkte påvirker det indre markedes funksjonalitet.

Hva er det rettslige grunnlaget for reguleringen?

Reguleringen av fakturering ble samlet og oppdatert ved [lov 15. februar 2019](#).⁵ Nærmere regulering av kravet om QR-kode på faktura er gitt i «[Ordinance n.º 195/2020, of 13th August 2020](#)».⁶

Hva er formålet med reguleringen?

QR-koden skal forenkle innmelding av fradragberettigede utgifter og gi økt kontroll med transaksjoner for å bekjempe skatteunndragelse og svart økonomi.

Hvordan er erfaring med ordningen, har formålet blitt oppnådd?

Utredningstjenesten i det portugisiske parlamentet viser til en rapport om arbeidet mot skatteunndragelse. Denne indikerer økning i innrapportering av fakturaer til skatt- og tollmyndigheten etter innføring av kravet om QR-kode på fakturaer. Utredningstjenesten påpeker imidlertid at det ikke kan slås fast en direkte sammenheng mellom økt innrapportering og reguleringen.

1.4 Slovakia

Slovakia opplyser at det siden januar 2020 har vært krav om at virksomheter som bruker kassaapparat for å registrere salg må være koblet til eKasa-systemet.⁷ Kvitteringer utstedt gjennom eKasa-systemet skal ha en QR-kode som kunden kan skanne for å verifisere kvitteringen. Systemet etablerer en forbindelse mellom kasseapparatet og den slovenske finansadministrasjon for innrapportering av transaksjoner.

Hvilke aktører gjelder kravet for?

Kravet om QR-kode gjelder for virksomheter som bruker kassaapparat. Visse kategorier av varer og tjenester er unntatt kravet om QR-kode. Andre virksomheter kan frivillig knytte seg til ordningen, noe utredningstjenesten opplyser at ofte gjøres.

Hvordan fungerer ordningen med QR-koder i praksis?

Kvitteringer utstedt gjennom eKasa-systemet har QR-kode med informasjon om kvitteringen, samt en lenke til kvitteringen i finansmyndighetenes register. QR-koden gjør det mulig å laste opp kvitteringen automatisk. Ved å skanne koden verifiserer kunden kvitteringen og gjør at skattemyndighetene enklere kan undersøke virksomheter som lager fiktive transaksjoner og utsteder falske fakturaer.

Koden kan skannes ved å bruke en QR-kode-leser eller ved kameraet på en smarttelefon, nettbrett eller datamaskin. Slovakiske myndigheter har utviklet en applikasjon som er tilgjengelig

⁵ Loven er en «decree law», som så vidt vi forstår gis av regjeringen. Loven er ikke tilgjengelig på engelsk.

⁶ «Ordinance» er det engelske ordet for det rettslige instrumentet «portarias», som oversettes til forordning på norsk. Dette er så vidt vi forstår en rettslig regulering gitt av den utøvende myndighet i Portugal med hjemmel i lov som kan sammenlignes med bruk av forskrift i Norge. Dette må ikke forveksles med EU-forordninger.

⁷ Mer informasjon på engelsk om eKasa-systemet og digitaliseringsprosessen er tilgjengelig på [slovenske myndigheters nettsider](#).

på smarttelefon og i nettleser som kan benyttes til å skanne koden. Alternativt kan QR-koden analyseres ved å laste opp en fil av kvitteringen på en nettside utviklet av myndighetene.

Hva er det rettslige grunnlaget for reguleringen?

Bruk av QR-koder på faktura er regulert i lov [no. 289/2008 Coll.](#) om bruk av elektronisk kassasystem, samt ved endringer av lov no. 511/1992 Coll. om skatt og avgifter.

Hva er formålet med reguleringen?

Formålet med reguleringen i Slovakia er å hindre utstedelse av falske kvitteringer eller andre former for juks ved bruk av eKasa-systemet. Kravet om QR-kode bidrar til bedre og forenklet skatteinnsamling.

Hvordan er erfaring med ordningen, har formålet blitt oppnådd?

Det opplyses i ECPRD-svaret fra Slovakia at innføringen av ordningen er vellykket. Ifølge utredningstjenesten gir ordningen skattemyndighetene bedre oversikt og forutsetninger for tilsyn og skatteinnkreving, og gir befolkningen mulighet til å beskytte seg mot uærlige virksomheter.

1.5 Sveits

Sveits innførte krav om QR-kode på fakturaer i oktober 2022, etter en toårig overgangsperiode.

Hvilke aktører gjelder kravet for?

Plikten til å ha QR-kode gjelder for alle transaksjoner, og er innført som del av en større plan utarbeidet av det sveitsiske finanssenteret.

Hvordan fungerer ordningen med QR-koder i praksis?

QR-koden gjør det mulig for mottakeren å skanne fakturaen før betaling. Mottakeren kan da sjekke at opplysningene stemmer før betalingen godkjennes. En faktura med QR-kode kan betales ved å skanne i koden med kameraet på en smarttelefon eller datamaskin, eller ved å legge inn opplysningene manuelt. Utredningstjenesten ved det sveitsiske parlamentet har henvist til en [nettside](#) for mer informasjon om den praktiske gjennomføringen av kravet om QR-kode.

Hva er det rettslige grunnlaget for reguleringen?

Kravet om QR-kode er en del av «Digital Switzerland Strategy 2023». Strategien har sitt rettslige grunnlag i «[Ordinance on the Coordination of the Digital Transformation and ICT Steering in the Federal Administration](#)», som er vedtatt av regjeringen.⁸

Hva er formålet med reguleringen?

Formålet med kravet om QR-kode på fakturaer i Sveits er økt standardisering og harmonisering av betalingstransaksjoner.

⁸ «Ordinance» er en form for lovgivning som normalt sett vedtas av utøvende makt og kan så vidt vi forstår sammenlignes med forskrift i Norge.

Hvordan er erfaring med ordningen, har formålet blitt oppnådd?

Utredningstjenesten i det sveitsiske parlamentet opplyser at det ikke er gitt negative innvendinger til kravet om QR-kode og indikerer at målsetningen er nådd. Siden kravet nylig ble innført er ikke tiltaket vurdert ytterligere.

1.6 Estland

Estland opplyser at det ikke er krav om bruk av QR-koder på faktura.